

Republika Hrvatska
Trgovački sud u Osijeku
Osijek, Zagrebačka 2

Poslovni br. 10 P-550/2018-48
(P-430/2016)

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Trgovački sud u Osijeku, po sucu pojedincu mr. sc. Mirjani Baran, u pravnoj stvari tužitelja Šimun d.o.o., OIB: 78300326512, Vinkovci, H. V. Hrvatinića 81, kojega zastupaju punomoćnici Mijo Maćaš, odvjetnik u Vinkovcima, V. Nazora 23 te Dražen Štivić odvjetnik u Županji, Veliki Kraj 54, protiv tuženice Republika Hrvatska, OIB: 52634238587, koju zastupa zastupnica po zakonu Danka Kapelac Ilić zamjenica Županijskog državnog odvjetnika u Vukovaru te umješača na strani tuženika Hrvatske vode d.o.o., OIB: 28921383001, Zagreb, Ulica grada Vukovara 220 kojega zastupa punomoćnik Igor Arlović, odvjetnik u Odvjetničkom društvu Arlović&Kukilo d.o.o., Zagreb, Vodnikova 9, radi naknade štete (v.p.s. 6.162.657,75 kn), nakon glavne i javne rasprave zaključene 16. listopada 2018. u nazočnosti tužiteljeva punomoćnika te zastupnika po zakonu tuženice i punomoćnika umješača na strani tuženika, na ročištu za objavu sudske odluke održanom 26. studenog 2018.

p r e s u d i o j e

1. se da je tuženica Republika Hrvatska, OIB: 52634238587, odgovorna tužitelju Šimun Utvrđuje d.o.o., OIB: 78300326512, Vinkovci, H. V. Hrvatinića 81, za štetu nastalu poplavom dana 17. svibnja 2014., uzrokovanu probojem nasipa kod Račinovaca i Rajeva Sela.

2. Nalaže se tuženici Republika Hrvatska, OIB: 52634238587 isplatiti tužitelju Šimun d.o.o., OIB: 78300326512, Vinkovci, H. V. Hrvatinića 81, na ime štete novčani iznos od 3.649.484,88 kn (trimilijunašestočetrdesetdevettisućačetristoosamdesetčetiri kune i osmadesetosamlipa) kao i da tužitelju naknadi parnični trošak u iznosu od 387.298,00 kn (tristoosamdesetsedamtisućadvjestodevedesetosamkuna) sve zajedno s pripadajućim zateznim kamatama koje teku na te iznose po stopi određenoj za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih za razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem razdoblju za tri postotna poena, od 26. studenog 2018. pa do isplate, u roku osam dana.

3. Zahtjev tužitelja za isplatu iznosa štete od 2.513.272,87 kn (dvamilijuna petstotrinaesttisućadvjestosedamdesetdvijekune i osamdesetsedamlipa), zajedno s pripadajućim zateznim kamatama na taj iznos od 25. veljače 2015. pa do isplate, kao i zahtjev tužitelja za isplatu zateznih kamata na iznos štete od 3.649.484,88 kn (trimilijunašesto četrestdevettisućačetristoosamdesetčetirikune i osmadesetosamlipa) za razdoblje od 25. veljače 2015. pa do 26. studenog 2018., te zahtjev tužitelja za naknadu parničnog troška preko prebijenog dijela u iznosu od 417.375,00 kn (četristosedamnaesttisućatristosedamdeset petkuna) zajedno sa zateznim kamatama na taj trošak, odbija se kao neosnovan.

4. Nalaže se tužitelju naknaditi umješaču na strani tuženika parnični trošak u iznosu od 41.982,50 kn (četrdesetjednatisućadevestoosamdesetdvijekune i pedesetlpa), zajedno s pripadajućim zateznim kamatama koje teku na taj trošak po stopi određenoj za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih za razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem razdoblju za tri postotna poena, od 26. studenog 2018. pa do isplate, sve u roku osam dana

5. Zahtjev tuženice za naknadu parničnog troška preko prebijenog dijela u iznosu od 110.620,00 kn (stodesettisućashestodvadesetkuna) odbija se kao neosnovan dok se zahtjev umješača na strani tuženika za naknadu parničnog troška u iznosu od 306.830,00 kn (tristošestisućaosamstotridesetkuna), odbija kao neosnovan.

Obrazloženje

Tužitelj u tužbi kao i tijekom postupka u bitnome navodi da je 17. svibnja 2014. došlo do proboja nasipa rijeke Save kod mjesta Račinovci dužine 80 m te kod mjesta Rajevo Selo. Zbog proboja nasipa došlo je do izlivanja vode rijeke Save koja je poplavila mjesta: Rajevo Selo, Račinovci, Gunja, Đurići, Posavski Pogajci, Strošinci, te je evakuirano 17631 osoba. Navodi kako se poplava nije dogodila zbog prelijevanja vode preko nasipa zbog nepredvidivo visoke vode, nego zbog proboja nasipa, a što je uzrokovano ljudskom radnjom, odnosno propustom u obavljanju javne djelatnosti. Ističe kako je proboj nasipa kod Račinovaca uzrokovan isključivo ljudskom radnjom, odnosno propustom, jer je nasip popustio zato što nije bilo vreća s pijeskom koje nisu mogle biti dopremljene zbog nedostatka servisnog puta i nemogućnosti strojeva da pristupe kritičnom mjestu, te nedostatnog broja osoba koje bi kontrolirale i branile nasip. Proboj nasipa kod Rajevog Sela uzrokovan je time što nisu provedene mjere obrane od poplave te zbog tehničke greške u izgradnji nasipa. Ističe kako nadležna tijela nisu osigurala dovoljan broj ljudi, niti vreće s pijeskom niti su provedene mjere zaštite od poplave predviđene Provedbenim planom obrane od poplave branjenog područja sektor D-srednja i donja Sava, branjeno područje 1-područje malog sliva Save - Biđ-Bosut. Što se tiče tehničke greške u izgradnji nasipa, tužitelj ističe kako je nasip izgrađen na tlu koje je trebalo dodatno ispitati, te primijeniti dodatne građevinske radove, a koje ispitivanje nije provedeno, što je dovelo do hidrauličkog sloma podloznog tijela nasipa. Tužitelj smatra kako je tuženica odgovorna na štetu, jer je nasip u njezinu vlasništvu te je ista propustila poduzeti potrebne mjere u cilju zaštite imovine građana. Tužitelj smatra da je tuženica u ovom sporu odgovorna za štetu koju je pretrpio tužitelj, zbog toga što je vlasnica, odnosno imatelj opasne stvari - nasipa, koji je dan na upravljanje i održavanje Hrvatskim vodama kao pravnoj osobi kao obavlja javne ovlasti. Kako tužitelj nije ni na koji način prouzročio štetu, a ne postoje zakonske osnove za oslobođenje od odgovornosti tuženice, to tužitelj smatra kako je tuženica odgovorna za štetu koju je tužitelj pretrpio. U odnosu na istaknute prigovore nedostataka aktivne legitimacije i promašene pasivne legitimacije, tužitelj ističe kako su neosnovani u cijelosti, pa stoga tužitelj predlaže prihvatiti tužbeni zahtjev u cijelosti za naknadu štetu u iznosu od 6.162.657,75 kn uz naknadu troškova tužitelju.

Tuženica u odgovoru na tužbu kao i tijekom postupka ističe kako smatra da tužbu treba odbaciti iz razloga što je tužitelj morao tužbu podnijeti protiv Hrvatskih voda koje su aktivno legitimirane u ovom sporu. Kako se tužitelj poziva na Zakon o vodama („Narodne novine“ broj 153/09, 63/11, 130/11, 56/16 i 14/14) koji određuje da se za štete nastale štetnim

djelovanjem vode (poplave, bujica, led i dr.) izvan vodnog dobra odgovora po osnovi krivnje, što znači da se krivnja mora utvrditi u postupku. Hrvatske vode odgovaraju za svoje obveze cijelom svojom imovinom, a Republika Hrvatska odgovora za obveze Hrvatskih voda solidarno i neograničeno. Stoga ističe i prigovor promašene pasivne legitimacije, jer tuženica smatra da po tužbi u kojoj nisu obuhvaćene Hrvatske vode, sud ne može postupati, pa tužbu treba odbaciti. Tuženica osporava osnovu i visinu tužbenog zahtjeva u cijelosti. Nadalje, navodi kako tužitelji navodi da je proboj nasipa uzrokovan ljudskom radnjom odnosno propustom pravne osobe u obavljanju javne djelatnosti, nisu točni i istiniti i ne proizlaze iz izvješća Hrvatskih voda, obavljenog nadzora i izvještaja Stručnog povjerenstva za izradu ekspertize proboja nasipa kod Rajevog Sela. Ističe kako se poplava dogodila višom silom i radi se o katastrofi, jer je poplava bila iznimnog opsega i iznad svih hidrauličnih opterećenja, te je Vlada Republike Hrvatske donijela Odluku o proglašenju katastrofe za područje Vukovarsko-srijemske županije. Stoga je šteta koju je tužitelj pretrpio uzrokovana višom silom, odnosno katastrofalnom poplavom kao posljedicom stoljetno nemjerljivih visokih vodostaja rijeke Save i njezinih pritoka, koju nitko nije mogao spriječiti, predvidjeti, izbjeći ili otkloniti. Stoga, po navodima tuženice, Republika Hrvatska nikako nije dogovorna za nastanak štetnog događaja, pa se tužbeni zahtjev ukazuje u cijelosti neosnovanim. Tvrdnje tužitelja kako je šteta počinjena nepažnjom i to propustom, jer su nadležna tijela znala da postoji slabost nasipa upravo na dijelu gdje je isti probijen kao i zbog nepostojanja servisnog puta, nisu osnovane, jer je riječ o katastrofi širih razmjera, koja se nije mogla predvidjeti niti je bilo moguće predvidjeti kritična mjesta na nasipima u cilju poduzimanja bilo kakvih preventivnih mjera. Ne stoji niti tvrdnja tužitelja kako nisu poduzete nikakve mjere da se ova opasnost pravovremeno ispravi na način da se mehanizacijom hitno napravi servisni put i kritično mjesto sanira putem postavljanja vreća s pijeskom i geotekstila. Tuženica predlaže odbiti tužbeni zahtjev u cijelosti kao neosnovan uz naknadu troškova tuženici.

Umješać na strani tuženika u bitnome ističe prigovor nedostatka aktivne legitimacije tužitelja, odnosno navodi kako tužitelj nema pravni interes voditi predmetni postupak radi naknade štete, jer je Zakonom o saniranju posljedica katastrofe na području Vukovarsko-srijemske županije („Narodne novine“ broj 77/14) decidirano uređen način i postupak donošenja programa, mjera i aktivnosti radi saniranja posljedica katastrofe. Iz tužbe kao niti iz priloga uz tužbu nije razvidno da je tužitelj podnio zahtjev za obnovom u skladu sa navedenim Zakonom, pa stoga tužitelj nema pravni interes u ovom postupku zahtijevati naknadu štete kao posljedice izazvanu poplavom. Stoga umješać predlaže odbaciti tužbu. Ujedno navodi kako se pridružuje u cijelosti navodima tuženice. Ističe kako tužitelj nije dokazao krivnju Hrvatskih voda pa time niti tuženice, odnosno tužitelj paušalno i netočno navodi kako je šteta počinjena: nepažnjom i propustom jer su Hrvatske vode znale, da na dijelu gdje je nasip probijen, postoji slabost nasipa zbog nepostojanja servisnog puta, da nisu postavljene vreće s pijeskom i geotekstil, odnosno da nisu provedene mjere obrane od poplave te zbog tehničke pogreške u izgradnji nasipa. Umješać ističe kako je redovito održavao i održava predmetne nasipe na području Račinovaca i Rajevog Sela te da je upotrijebio dužnu pažnju tj. pažnju dobrog gospodarstvenika, sve u cilju smanjenja rizika od pojave poplava. Ističe kako tužitelj ne uzima u obzir notornu činjenicu da je predmetna poplava izazvana ekstremnim vremenskim pojavama koje nisu uobičajene niti su do sada zabilježene na ovim područjima. Dogodio se ekstremni hidrološki događaj s obzirom da su pale enormne količine kiše koje su uzrokovale pojavu do sada najvećih izmjerenih protoka vode u donjoj Savi, tako da se radilo o događaju katastrofalnih razmjera. Umješać ističe kako su mjere obrane od poplave kontinuirano provedene od 24. travnja 2014. pa sve do 4. lipnja 2014. te da je

postupao u skladu s Glavnim provedbenim planom obrane od poplava te Provedbenim planom obrane od poplava branjenog područja sektor-D srednja i donja Sava, branjeno područje 1 - područje malog sliva Biđ-Bosut, a kako to proizlazi iz izvješća nadležnih rukovoditelja i vodočuvara. Umješac predlaže tužbu odbaciti zbog nedostatka pravnog interesa, a podredno odbiti tužbeni zahtjev u cijelosti kao neosnovan uz naknadu troškova umješacu.

U dokaznom dijelu postupka sud je izvršio uvid u Izvješće o poduzetim aktivnostima u provedbi mjera i zaštite, spašavanja u poplavi na listu 14. do 26. spisa, u Provedbeni plan obrane od poplave iz ožujka 2014. na listu 29. do 72. spisa; u Izvješće o katastrofi na području Vukovarsko-srijemske županije iz lipnja 2014. na listu 73. do 147. spisa; u prijavu štete od elementarne nepogode na listu 148. spisa; u Elaborat građevinskog vještačenja društva Fulgor d.o.o. na listu 149. do 186. spisa; Provedbeni plan obrane od poplave na listu 225. do 407. spisa; Izvješće područnog ureda za zaštitu i spašavanje Vukovar od 12. lipnja 2014. na listu 430. do 447. spisa; u Izvješće o provedbi mjera od poplave i asanacije terena iz srpnja 2014. na listu 448. do 527. spisa, Izvješće o utvrđivanju uzroka proboja lijevoobalnog savskog nasipa kod Rajevo Sela na listu 628. do 683. spisa; Izvještaj Državne uprave za spašavanje na listu 748. do 937., u Nalaz vještaka Stanka Kerete iz lipnja 2018. na listu 1027. do 1067.; u Nalaz građevinskog vještaka Gorana Ožbolta na listu 1170. do 1197. spisa; u dostavu podataka Općinskog povjerenstva za procjenu štete od 5. lipnja 2015., od 20. ožujka 2015. sa prijavom štete, utvrđenu visinu štete na građevini i na opremi; u časopis Hrvatska vodoprivreda iz travnja - lipanj 2014.; te u Ojačanje lijevoobalnog savskog nasipa na dionici Gunja -Rajevo Selo izrađen od Vodoprivredno-projektni biro (4 knjige), u Ojačanje lijevoobalnog savskog nasipa na dionici Gunja - Rajevo Selo od Geokon Zagreb (2 knjige), te Geotehničke istražne radove za ojačanje lijevoobalnog savskog nasipa od Geokon Zagreb (jedna knjiga), Pravilnik o tehničkim mjerama i uvjetima za izgradnju objekata za obranu od poplava te je sud proveo dokaz saslušanjem svjedoka Ivana Vranića, Josipa Kuterovca, Nedjeljka Šimundića, Ivica Plišića i saslušao vještake u postupku.

Predmet ovoga spora je tužiteljev zahtjev za naknadu štete u iznosu od 6.162.657,75 kn, koju je pretrpio zbog poplave od 17. svibnja 2014. Tužitelj smatra kako je do štetnog događaja došlo zbog posljedica ljudske aktivnosti, poglavito propusta u obavljanju javne djelatnosti s obzirom da nije bilo izvršeno ispitivanje tla na kojem je nasip sagrađen, što je uzrokovalo hidraulički slom podložnog tijela nasipa i time do poplave.

Tužitelj se prije podnošenja tužbe protiv Republike Hrvatske u smislu odredbe čl. 186.a Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 148/11-pročišćeni tekst i 25/13, dalje:ZPP) obratio sa zahtjevom nadležnom državnom odvjetništvu.

Umješac na strani tuženika istaknuo je prigovor nedostatka pravnog interesa tužitelja za podnošenje tužbe za naknadu štete iz razloga što tužitelj nije podnio zahtjev za obnovu u skladu s odredbama Zakona o saniranju posljedica katastrofe na području Vukovarsko-srijemske županije („Narodne novine“ broj 77/14, dalje: Zakon o saniranju katastrofe), te da tužitelj nije više vlasnik nekretnine nego je predmetnu nekretninu unio u temeljni kapital društva Bionardo Gunja d.o.o.

Ovaj prigovor umješaca na strani tuženika sud je ocijenio neosnovanim, odnosno utvrdio je kako tužitelj ima pravni interes za podnošenje tužbe u ovom sporu za naknadu štete. Ujedno je sud utvrdio kako je tužitelj aktivno legitimiran u ovoj parnici. Naime, prema odredbi čl. 15. Zakona o saniranju katastrofe, obnova zgrada provodi se prema

Programu donesenom na temelju toga zakona, dok je čl. 17. st 1. istoga zakona određeno da se obnova zgrada provodi njihovim popravkom, isplatom novčanih sredstava umjesto popravka ili uklanjanjem zgrada koje nisu sigurne za boravak i izgradnjom novih zgrada. U svakom slučaju u smislu odredbe čl 18. st 1. toga zakona obnova zgrada provodi se uz suglasnost njihovih vlasnika.

Iz citiranih odredbi Zakona o saniranju katastrofe je razvidno kako se saniranje može obaviti i novčanom isplatom, koju tužitelj u ovom sporu i potražuje, a ne samo popravkom zgrada. Ujedno, po ocjeni ovoga suda, ne podnošenje zahtjeva u skladu s odredbama toga Zakona ne podrazumijeva kako je tužitelj prekludiran u pravu zahtijevati naknadu štete koju je pretrpio na svojoj imovini. Dakle, to što tužitelj nije zatražio obnovu zgrada, kako to pogrešno smatra umještač na strani tuženika, ne znači da tužitelj nema pravni interes za naknadu štete koju je pretrpio, a pogotovo imajući u vidu kako je šteta nastala ne samo na zgradama nego i na pokretnoj imovini, a koja nije predmet obnove po Zakonu o sanaciji katastrofe.

U odnosu na prigovor kako tužitelj nije više vlasnik predmetne nekretnine, sud je utvrdio kako je tužitelj kao osnivač društva Bionardo Gunja d.o.o., OIB:41322591450, unio predmetnu nekretninu u temeljni kapital toga društva i da je to upisano u sudskom registru rješenjem Trgovačkog suda u Osijeku poslovni broj Tt-16/4143-9 od 13. srpnja 2016. Niti ovaj prigovor nije osnovan. Naime, tužitelj je predmetnu nekretninu unio u temeljni kapital društva Bionardo Gunja d.o.o., po procijenjenoj vrijednosti. Da nije bilo štete od poplave, nekretnina bi bila veće vrijednosti, a ako ju je tužitelj obnovio kako je to utvrdio vještak, tada je to učinio vlastitim sredstvima. U svakom slučaju mu pripada pravo na naknadu štete. Tijekom postupka nije dokazano da je tužitelj svoje pravo na naknadu štete ustupio trećoj osobi.

Tuženica je istaknula prigovor promašene pasivne legitimacije tuženice i to iz razloga što je tužitelj za naknadu štete trebao tužiti Hrvatske vode, koje odgovaraju po načelu krivnje za štete nastale od poplava. Kako je tužitelj podnio tužbu protiv Republike Hrvatske, to tuženica smatra da tužbu treba odbaciti odnosno podredno odbiti.

Ovaj prigovor tuženice nije osnovan. Naime, tuženica je nesporno osnivač Hrvatskih voda, pravne osobe koja obavlja javnu djelatnost pa u smislu odredbe čl. 13. Zakona o sustavu državne uprave („Narodne novine“ broj: 150/11 i 12/13), Republika Hrvatska odgovara za štetu zbog nezakonitog ili nepravilnog rada tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne uprave ili područne samouprave odnosno pravnih osoba koje imaju javne ovlasti u povjerenim im poslovima državne uprave. Osim toga, odredbom čl. 133. st. 1. Zakona o vodama propisano je da se za štete nastale štetnim djelovanjem vode (poplave, bujice, led i dr.) izvan vodnog dobra odgovara po osnovi krivnje, dok je čl. 188. istog zakona propisano da Republika Hrvatska odgovara solidarno i neograničeno za obveze Hrvatskih voda. Stoga je tužitelj radi naknade štete bio aktivno legitimiran podnijeti tužbu protiv tuženice kao pasivno legitimirane u ovom sporu.

Odredbom čl. 1046. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 35/05, 41/08 i 125/11, dalje ZOO) šteta je definirana kao umanjeње nečije imovine (obična šteta), sprječavanje njezina povećanja (izmakla korist) i povreda prava osobnosti. Opće pretpostavke odgovornosti za štetu su: postojanje subjekta obveznog odnosa odgovornosti za štetu, štetna radnja, šteta, uzročna veza između štete i štetne radnje te protupravnost. Kod odgovornosti po osnovi krivnje - izvan ovih općih pretpostavki, treba postojati krivnja štetnika, a ona postoji kad je štetnik uzrokovao štetu namjerno ili grubom nepažnjom.

Sud je u postupku utvrdio da je Republika Hrvatska vlasnik nasipa na lijevoj obali rijeke Save i da je nasip dan na upravljanje i održavanje Hrvatskim vodama, pravnoj osobi za upravljanje vodama te da je Republika Hrvatska jedini osnivač Hrvatskih voda. Nadalje je utvrđeno kako je 17. svibnja 2014., za vrijeme velikog vodnog vala na rijeci Savi došlo do proboja lijevog nasipa Save kod Rajevog Sela i Račinovaca, te su tom prigodom poplavljena mjesta; Rajevo Selo, Račinovci, Gunja, Đurići, Posavski Pogajci, Strošinci. Nadalje je utvrđeno kako do poplave nije došlo na način da se voda prelijevala preko krune nasipa (zbog ekstremno visoke vode) nego zbog proboja - pucanja nasipa kod Račinovaca i Rajevog Sela, za što tužitelj smatra da je posljedica ljudske aktivnosti odnosno propusta u obavljanju javne ovlasti, pa da je stoga odgovorna Republika Hrvatska. Sud je utvrdio kako je tom prigodom poplavljena tužiteljeva pokretna imovina i građevinski objekti koji se nalaze na nekretnini upisanoj u zk. ul. 2544 k.o. Gunja, čime je tužitelju evidentno nastala šteta.

Tužitelj u postupku ističe kako je do poplave došlo upravo zbog propusta Hrvatskih voda odnosno tijela državne uprave, i to:

- nije vršen potpuni nadzor nasipa tako da je sporna dionica nasipa kod Rajevog Sela bila bez ikakvog nadzora najmanje jedan sat, a što je suprotno Državnom planu obrane od poplava („Narodne novine“ broj 84/10 dalje: Državni plan) i Provedbenom planu obrane od poplava branjenog područja sektor D - srednja i donja Sava, branjeno područje 1- područje malog sliva Sava-Biđ-Bosut,

- nije donesena odluka o uspostavi druge crte obrane od poplava u skladu s Državnim planom, odnosno nije postojao idejni projekt nasipa na drugoj crti obrane, idejni projekt zatvaranja pločastih i ostalih propusta sa specifikacijom potrebnog materijala i planom organizacije postupaka, plana mobilizacije radnika i raspoređivanje po dionicama druge crte obrane, te nije postojao plan organizacije rada i prometa te snabdijevanja pitkom vodom i hranom,

- nije pravovremeno donesena odluka o evakuaciji stanovništva i materijalne imovine, te stanovništvo (pravne i fizičke osobe) nisu pravovremeno dobili obavijest o nastupajućoj opasnosti,

- na strani nadležnih tijela za obranu od poplava postoje propusti i to: u Provedbenom planu nisu predviđene mjere za osiguranje protiv erozije i rušenja uslijed djelovanja procjednih voda na svim mjestima obala i korita na kojima bi moglo doći do ugrožavanja obrambenih nasipa ili drugim dijelovima sustava obrane od poplava,

- nije izveden servisni put uz nasip te je tako otežana kontrola nasipa za vrijeme obrane od poplava,

- prigodom izgradnje odnosno rekonstrukcije nasipa na dionici D.1.1. i D.1.2. nije se postupilo sukladno obvezama propisanim Pravilnikom o tehničkim mjerama i uvjetima za izgradnju objekata za obranu od poplava,

- da su nadležna tijela donijela pogrešnu odluku o dimenzioniranju nasipa, jer je nasip izgrađen na temelju stogodišnje velike vode umjesto na temelju tisućugodišnje velike vode, kada bi takav nasip izdržao količinu vode koja je došla u svibnju 2014., odnosno da tada do poplave ne bi niti došlo,

- da nadležna tijela tuženika nisu niti donijela Pravilnik o tehničkim mjerama i uvjetima za izgradnju objekata za obranu od poplava, te nisu izvršila izradu hidroloških uvjeta za područje donja Sava,

- Hrvatske vode nemaju bilo kakav dokument koji može dati odgovor o stabilnosti objekata za obranu od poplava,

- ne postoji dokument koji opisuje funkcioniranje sistema obrane od poplava koji sadržava hidrauličke i druge analize koji uključuje i mogućnost nailaska valova većih od onih za koje je sistem projektiran, te posljedicama djelomičnog propuštanja odnosno rušenja sistema obrane od poplava,
- ne postoji analiza filtracione i statičke stabilnosti nasipa kako je propisano čl. 25. Pravilnika.

Svi ovi prigovori i navodi tužitelja o propustima i nezakonitom postupanju tuženice i umješaća na strani tuženika, po ocjeni ovog suda nisu značajno utjecali na nastanak štete koju je tužitelj pretrpio. Naime, u postupku je nesporno utvrđeno kako je tužitelj pretrpio štetu zbog poplave koja je posljedica proboja nasipa kod Rajevog Sela i Račinovaca.

Svjedok Ivan Vranić, zaposlenik Vodoprivrede d.o.o. Vinkovci, iskazuje kako je tijekom svibnja 2014. bio raspoređen za obilazak nasipa od Jamene do Županje, te je organizirao osmatranje nasipa i poduzimanje mjera za obranu od poplave. Ističe kako se sve brzo odvijalo pa je tako brzo proglašena redovna obrana od poplave, a potom odmah i izvanredna obrana od poplave. Voda je rasla 14 cm na sat tako da je nivo od 700 cm za dva dana narastao na pet metara. Ističe kako vodni val nije dosegnuo visini nasipa. Iskazuje kako su zatvarali rampe vrećama pijeska. Kritičnog dana 16 i 17. svibnja 2014 bio je u Račinovcima na dionici nasipa koja nije rekonstruirana, te su trupcima zatvorili i sanirali pukotinu koja se pojavila, međutim dobili su dojavu da se 500 metara niže pojavila pukotina, ali s vodne strane nasipa tako da je nasip klizio prema vodi, odnosno počeo tonuti. U tom trenutku voda je bila 20 cm ispod krune nasipa. Navodi kako su angažirali ronioce koji su pokušali na to mjesto staviti gumenu membranu, ali nisu uspjeli jer je nasip jednostavno tonuo u vodu jer je izgrađen od pijeska, pa se voda počela prelijevati preko krune nasipa i ulaziti u selo. Voda je sporo napredovala i prelijevala se preko nasipa na tom dijelu, jer je tek poslije 22,00 sati doprla do crkve u centru Račinovaca, a što je oko 4 kilometra zračne linije od nasipa. Organizirali su evakuaciju te su tom prilikom dobili obavijest da je nasip u Rajevom Selu pukao pa je svjedok otišao tamo. Kad je stigao u Rajevo Selo isto je bilo već potopljeno i bila je organizirana evakuacija stanovništva. Svjedok ujedno iskazuje kako su na kruni nasipa u Račinovcima pokušali postaviti vreće s pijeskom i da je bilo vreća i pijeska u dovoljnoj količini, da je servisni put bio potopljen zaobalnim vodama te da je ljudi bilo i više nego što je potrebno.

Saslušani svjedok Josip Kuterovac, voditelj ispostave Hrvatskih voda, u bitnome iskazuje kako je u sporno vrijeme bio voditelj obalne dionice od Srbije do mosta Orašje-Županja te je postupao prema planu obrane od poplava i poduzimao potrebne mjere ovisno o vodostaju Save. U konkretnom slučaju radilo se o specifičnoj situaciji da je voda u jednom danu toliko porasla da su iz redovitih mjera obrane od poplave prešli u izvanredno stanje jer je voda narasla preko 1193 cm, a najbliži maksimum je bio između 1064 cm. Za cijelo vrijeme su vršili obilazak nasipa i vršili potrebne intervencije stavljanjem zečjih nasipa te sve druge potrebne mjere. Iskazuje kako se nasip proteže u dužini od 67 km od Srbije do Babine Grede i isti je u cijelosti branjen na način da su se na kruni nasipa gradili zečji nasipi, sanirali odroni, te je bio dovoljan broj ljudi, a kako je vodostaj rastao tako su angažirani i drugi subjekti: vojska, policija, vatrogasci, civilna zaštita i drugi. U odnosu na proboj nasipa kod Račinovaca svjedok izjavljuje da je u ponoć 16. svibnja 2014. dobio dojavu da je došlo do oštećenja krune nasipa kod crpne stanice Teča, te su počeli poduzimati mjere sanacije. U devet sati ujutro 17. svibnja od ophodnje su dobili obavijest da je na oko 300 metara uzvodno došlo do erozije nasipa, ali s vodne strane te su krenuli u sanaciju toga dijela. Angažirani su

ronioci da stave nepropusne membrane i počeli su izgradnju zečjih nasipa, jer je nasip potonuo do jedna metar. Ističe kako su uočili da voda prolazi kroz trup nasipa na više mjesta i dodatno slabi nasip, te je zbog velike količine i pritiska vode došlo do rušenja zečjeg nasipa i voda se počela prelijevati preko krune nasipa, pa su krenuli evakuirati stanovništvo iz Račinovaca. Glede nasipa kod Rajevog Sela, svjedok iskazuje kako tamo nije fizički bio jer je bio angažiran kod Račinovaca i da glede nasipa u Rajevom Selu nije postojala niti jedna indicija niti bilo kakva informacija da je nasip na bilo koji način oštećen i da bi moglo doći do puknuća.

Svjedok Nedjeljko Šimundić, u sporno vrijeme voditelj sektora zaštite od štetnog djelovanja voda i zamjenik glavnog rukovoditelja obrane od poplava, iskazuje kako se u sporno vrijeme nalazio u Račinovcima, te da se dogodio katastrofalno visok vodostaj na koji su utjecali i to: velike vode koje su dotjecale rijekom Savom i prekomjerni dotoci bosanskih rijeka, a poglavito Bosne i Drine koje su stvarale uspore na rijeci Savi. Iskazuje kako su se kod Račinovaca dogodila dva značajna odrona nasipa i to neposredno uz crpnu stanicu Teča i drugi 400-500 metara uzvodno. Kod crpne stanice su zabijali trupce u tlo i tako spriječili odron nasipa. Na uzvodnom mjestu nije bilo moguće intervenirati na istovjetan način zato što je pristup mjestu proboja bio poplavljen, dok je odron bio s vodne strane nasipa, te se nasip slijegao pa su ga nadvisili vrećama pijeska. Radilo je pedesetak ljudi nekoliko sati i izradili su zečji nasip, no pojavio se rascjep nasipa po bokovima i nasip je počeo tonuti te su tonule i vreće s pijeskom. Došlo je do prelijevanja vode preko nasipa, pa je naređena evakuacija stanovništava. Ističe kako na donjem dijelu Save nigdje nije uočio prelijevanje vode preko krune nasipa, osim na mjestu proboja, gdje je bilo progresivno slijeganje nasipa. Ističe kako je rijeka Rača koja teče kroz Račinovce u stvari tada tekla uzvodno.

Iz iskaza svjedoka Ivice Plišića u sporno vrijeme generalnog direktora Hrvatskih voda proizlazi kako su se Hrvatske vode maksimalno angažirale oko obrane od poplava, ali da se radilo o katastrofi. Iskazuje kako su imali dovoljan broj ljudi angažiranih u obrani od poplave, dovoljno mehanizacije i vreća s pijeskom te dovoljan broj ljudi koji su nadzirali i obilazili nasip po cijeloj dužini. Kada je obrana podignuta na izvanredno stanje angažirana je civilna zaštita i vojska. Iskazuje kako mu je poznato da je kod Rajevog Sela došlo do proboja nasipa i da se to redovitim obilaženjem i kontrolom nije moglo uočiti, dok je kod Račinovaca prelijevanje vode bilo vidljivo i tamo je poduzeta intervencija radi sprječavanja prelijevanje vode. Te noći je bilo 59 intervencija radi sprječavanja prodora vode, te se interveniralo na svim mjestima gdje je to bilo potrebno.

Dakle, iz izjava svjedoka je razvidno kako poplava nije nastala zbog prelijevanja vode preko krune nasipa, pa nema nikakvog utjecaja na nastanak štete tužiteljeve tvrdnje: - kako je sporna dionica bila bez nadzora jedan sat,- nije izveden servisni put uz nasip te je tako otežana kontrola nasipa za vrijeme obrane od poplava, - prigodom izgradnje odnosno rekonstrukcije nasipa na dionici D.1.1. i D.1.2. nije se postupilo sukladno obvezama propisanim Pravilnikom o tehničkim mjerama i uvjetima za izgradnju objekata za obranu od poplava, - da su nadležna tijela donijela pogrešnu odluku o dimenzioniranju nasipa, jer je nasip izgrađen na temelju stogodišnje velike vode umjesto na temelju tisućugodišnje velike vode, kada bi takav nasip izdržao količinu vode koja je došla u svibnju 2014., odnosno da tada do poplave ne bi niti došlo, - kao i da nadležna tijela tuženika nisu donijela Pravilnik o tehničkim mjerama i uvjetima za izgradnju objekata za obranu od poplava, - te nisu izvršila izradu hidroloških uvjeta za područje donja Sava, - odnosno kako Hrvatske vode nemaju bilo kakav dokument koji može dati odgovor o stabilnosti objekata za obranu od poplava, te druge pobrojane dokumente.

Naime, sve ovo bi bilo bitno da je do poplave došlo zbog prelijevanja vode preko krune nasipa, ali se to nije dogodilo u konkretnom slučaju, dok je prelijevanje vode preko krune nasipa kod Račinovaca posljedica sloma nasipa, a ne pogrešno dimenzionirane visine nasipa. Niti je izostanak navedenih dokumenata od utjecaja na konkretnu poplavu. Imajući u vidu utvrđenje uzroka proboja nasipa od strane Stručnog povjerenstva za izradu ekspertize proboja nasipa kod Rajevog Sela iz srpnja 2014., po mišljenu ovog suda ovi tužiteljevi prigovori nisu od odlučne važnosti za utvrđivanje odgovornosti i stupnja krivnje odgovornih osoba, odnosno za nastalu štetu.

S tim u vezi bitno je istaknuti kako i prigovori tužitelja: - da nije donesena odluka o uspostavi druge crte obrane od poplava u skladu s Državnim planom, - odnosno nije postojao idejni projekt nasipa na drugoj crti obrane, - idejni projekt zatvaranja pločastih i ostalih propusta sa specifikacijom potrebnog materijala i planom organizacije postupaka, plana mobilizacije radnika i raspoređivanje po dionicama druge crte obrane, - te nije postojao plan organizacije rada i prometa te snabdijevanja pitkom vodom i hranom, - odnosno kako nije pravovremeno donesena odluka o evakuaciji stanovništva i materijalne imovine, te stanovništvo (pravne i fizičke osobe) nisu pravovremeno dobili obavijest o nastupajućoj opasnosti, nije odlučno za odlučivanje o odgovornosti tuženice i umješaca na strani tuženika.

Naime, iz izvedenih dokaza, iskaza saslušanih svjedoka, koji su iskazivali jasno, neposredno i čije je iskaze sud prihvatio, te Izvještaja Državne uprave za zaštitu i spašavanje (list 430. do 527. te od 748. do 757. spisa), kao i Dnevnih izvještaja Hrvatskih voda za branjeno područje (list 758. do 849. spisa) te Izvješća rukovoditelja obrane od poplave za dionice D.1.1.i D.1.2. (list 850. do 896. spisa), razvidno je kako su poduzimane mjere obrane od poplave na svim mjestima gdje je prijetilo izlijevanje vode ili proboj nasipa, te da su te mjere bile uspješne, jer se voda nije prelila odnosno na tim mjestima nasip nije probijen. Stoga su odgovorni za obranu od poplave s razlogom očekivali da će uspješno obraniti branjeno područje od visokog vala vode, pa nije bilo nužno naložiti evakuaciju. Kada je nasip nenadano probijen na mjestu za koje nitko od nadležnih nije očekivao da će se to dogoditi, s obzirom na vanjski izgled nasipa na tim mjestima, te imajući u vidu brzi prodor vode, evakuacija imovine nije bila više moguća. S tim u vezi nije niti bilo moguće uspostaviti niti drugu crtu obrane, upravo iz razloga što je voda brzo nadirala, a za uspostavu duge crte obrane potrebno je 24 sata. Imajući navedeno u vidu, sud je utvrdio kako navedeni prigovori tužitelja nisu osnovani i nemaju utjecaja na utvrđivanje krivnje odgovornih osoba tuženice i Hrvatskih voda.

Međutim, Stručno povjerenstvo za izradu ekspertize proboja nasipa kod Rajevog Sela (dalje: Povjerenstvo), koje je imenovalo Ministarstvo poljoprivrede i to: prof. (emeritus) Heinz Brandl, dipl. ing., mr. sc. Klaas-jan Dpuben, prof. Goran Getvaj, prof. Janko Logar, prof. Laslo Nagy, prof.(emeritus) Franjo Verić, i prof dr. ing. Wei Wu, sačinilo je Izvješće o utvrđivanju uzroka proboja lijevovobalnog savskog nasipa kod Rajevog Sela iz srpnja 2014. Zadatak Povjerenstva, koje se sastoji od nacionalnih i međunarodnih stručnjaka iz područja hidrotehnike i geotehnike, bio je izraditi ekspertizu na temelju pregleda postojeće dokumentacije, odnosno opisa događaja i izjave svjedoka, pregleda projektne dokumentacije o prijašnjem nasipu i obimu njegove rekonstrukcije, izgradnji, nadzoru i dozvolama, pregled raspoloživih hidroloških podloga, vodostaji i protoci rijeke Save, oborine, stanje podzemnih voda, te pregleda geoloških, hidroloških i geotehničkih podloga i ostalih raspoloživih podataka, stručnog obilaska terena. U odnosu na hidrotehničke i/ili geotehničke analize Povjerenstvo je utvrdilo: 1. procjenu opterećenja na predmetni nasip, 2. procjenu stabilnosti

predmetnog nasipa za projektirano stanje, 3. procjenu stabilnosti predmetnog nasipa za stanje tijekom predmetnog velikovodnog događaja i neposredno prije prodora predmetnog nasipa, 4. procjenu mehanizma prodora predmetnog nasipa te ocjenu uzroka prodora nasipa.

U konačnom zajedničkom izvješću, Povjerenstvo je utvrdilo uzrok proboja nasipa i to: "Poplavni događaj sredinom svibnja 2014. u Hrvatskoj, Bosni i Srbiji bio je izuzetne veličine i daleko iznad normativnih hidrauličkih opterećenja. Izmjereni vršni protok (6.000m³) u Slavonskom Šamcu varira između 850-900 godina. Kriterij za projektiranje nasipa u blizini Rajevog Sela jednak je povratnom razdoblju od 100 godina. Nekoliko samostalnih izračuna stabilnosti, koji se temelji na rezultatima geotehničkih istraživanja tijekom rekonstrukcije nasipa i nakon proboja nasipa ukazuju na to da je najvjerojatniji mehanizam (mehanizmi) proboja hidraulički slom podzemnog tla ili iznenadno lokalno uzdizanje i prijelom pokrova nakon čega slijedi unutarnja erozija (cjevovod), navedenu hipotezu o proboju potvrđuje numerička analiza proboja nasipa, specifični mehanizam proboja može na specifičnoj lokaciji biti pojačan kao posljedica heterogene i anizotropne karakteristike podzemlja i relativne blizine vanjskog zavoja Save."

Povjerenstvo je glede rekonstrukcije nasipa utvrdilo: "Prema raspoloživoj dokumentaciji, rekonstrukcija nasipa je napravljena u skladu s odgovarajućim tehničkim propisima i stručnim pravilima u Hrvatskoj, dostupni dokumenti međutim ne ukazuju na projekt i popratne kriterije za integrirani sustav nasipa, koji uključuju (obuhvaćaju) i tijelo nasipa kao i podzemno tlo. Nisu definirane niti mjere za ublažavanje potencijalnog hidrauličkog sloma podložnog tla. Gustoća (učestalost) istraživanja tla i podzemlja koja prethode projektiranju sekcije nasipa čini se da su bila prilično niska, prema objavljenim istražnim dokumentima, dostupna dokumentacija ne ukazuje na postojanje zahtjeva za ispitivanje projektiranog sustava nasipa za hidraulička opterećenja koja su iznad normativnih razina."

Na temelju provedenih analiza i pregleda nasipa te navedene dokumentacije, Povjerenstvo je zaključilo kako je najvjerojatnije ekstremno visoka razina vode u svibnju 2014. kod Rajevog Sela, koja je bila iznad normativnog hidrauličkog opterećenja lijevoobalnog nasipa rijeke Save, izazvala hidraulički slom podzemlja ili iznenadno lokalno uzdizanje i prijelom pokrova nakon čega slijedi unutarnja erozija (cjevovod) zbog lokalnih heterogenih i anizotropnih karakteristika tla. Povjerenstvo je ujedno zaključilo kako prema raspoloživoj dokumentaciji, rekonstrukcija nasipa je projektirana u skladu s odgovarajućim tehničkim propisima i stručnim pravilima. Međutim, mjere ublažavanja potencijalnog hidrauličkog sloma podzemlja nisu definirane. Prema izvješćima nadzornog inženjera, rekonstrukcija nasipa je izvršena u skladu sa specifikacijama projekta."

Uzimajući u obzir utvrđenja Povjerenstva, za zaključiti je kako je uzrok proboja nasipa kod Rajevog Sela nepovoljan sastav tla ispod nasipa, a da nadležna tijela nisu provela ispitivanje tla i podzemlja nasipa, te tako nisu utvrdila da se ispod nadzemnog dijela nasipa nalazi tanak pokrovni sloj gline ispod kojeg su vrlo propusni slojevi pijeska ili šljunka, što uzrokuje hidrauličku nestabilnost nasipa, što je bilo uzrokom rušenja nasipa kod Rajevog Sela te Račinovaca. Prof. dr. sc. Franjo Verić je zaključio "Kvalitetna izvedba „nadzemnog“ dijela nasipa nije mogla spasiti nasip od hidrauličkog sloma tla u zaobalju."

Imajući navedeno u vidu, sud je utvrdio kako je u postupanju nadležnih tijela kojima je bila povjerena briga o nasipu, postojao propust i gruba nepažnja jer nisu provedene sve potrebne mjere radi ublažavanja potencijalnog sloma nasipa, niti su izvršena potrebna

ispitivanja tla ispod nasipa, pa da stoga postoji i odgovornost, odnosno krivnja Hrvatskih voda kao pravne osobe s javnim ovlastima koja je upravljala i održavala nasip, a koja je propustila provesti sve potrebe radnje i ispitivanja. Time ujedno postoji i odgovornost tuženice za učinjene propuste, koji su uzrokovali slom nasipa i poplavu te štetu koja je nastala tužitelju.

Glede pozivanja tuženice kako je u pitanju ekstremni slučaj visokih voda koje su dovele do proboja nasipa i katastrofalnih poplava, napominje se kako se na takav slučaj kao razlog oslobođenja od odgovornosti ne može pozivati onaj tko nije postupao u skladu s pravilima koji slučajne štete moraju spriječiti. Naime, Hrvatske vode su bile dužne provesti sve potrebne mjere radi utvrđenja sigurnosti nasipa, a što nisu provele, pa se stoga Republika Hrvatska, koja odgovara za štetu koju počinje Hrvatske vode, ne može pozivati na nenadani slučaj kao razlog oslobođenje od odgovornosti.

Osim, toga ovaj sud smatra da bi tuženica mogla odgovarati i zbog toga što je vlasnica nasipa, koji predstavlja opasnu stvar.

Naime, odredbom čl. 1063. ZOO-a posebno je propisano da se šteta nastala u vezi s opasnom stvari, odnosno opasnom djelatnošću, smatra da potječe od te stvari odnosno djelatnosti, osim ako se dokaže da one nisu bile uzrok štete. Opasnom stvari se smatra svaka ona koja čini povećanu opasnost prouzročenja štete za okoliš u kojem se nalazi i to zbog njezinog samog postojanja, njezine uporabe, osobitog položaja u kojem se nalazi ili pak zbog svojih osobina ili nedostataka, a da pri tome sve te opasnosti postoje za okolinu unatoč poduzetim posebnim mjerama sigurnosti budući da stvar ipak nije u potpunoj kontroli njezina imatelja. Ovaj sud ocjenjuje nasip koji je probijen, u konkretnom slučaju opasnom stvari. Naime, tuženica u odgovoru na tužbu navodi, a to proizlazi i iz izvješća Povjerenstva, a što među stankama nije niti sporno, da je u svibnju 2014. vodostaj rijeke Save bio ekstremno visok i da do tada nije zabilježen tako visok vodostaj, pa je sud utvrdio da je do štete na nekretninama i pokretninama tužitelja došlo tijekom proboja nasipa kod Rajevog Sela i Račinovaca. Stoga nasip u konkretnom slučaju predstavlja povećanu opasnost prouzročenja štete za okoliš.

Slijedom navedenog za nastalu štetu u ovoj pravnoj stvari, po ocjeni ovog suda treba primijeniti i odredbe koje uređuju odgovornost za štetu od opasne stvari ili opasne djelatnosti, tj. primjenom odredbi o objektivnoj odgovornosti za štetu. Za štetu od opasne stvari prema čl. 1064. ZOO-a odgovara vlasnik te stvari koji se može osloboditi odgovornosti ako se ispune pretpostavke u kojima može doći do oslobođenja od ove odgovornosti. Prema odredbi čl. 1067. st. 1. ZOO-a propisano je da se vlasnik oslobađa odgovornosti ako dokaže da šteta potječe od nekog nepredvidivog uzroka koji se nalazio izvan stvari, a koji se nije mogao spriječiti, izbjeći ili otkloniti. Stavkom 2. iste zakonske odredbe je propisano da se vlasnik stvari oslobađa odgovornosti i ako dokaže da je šteta nastala isključivo radnjom oštećenika ili treće osobe koju nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao ni izbjeći ni otkloniti. Prema st. 3., vlasnik se oslobađa odgovornosti djelomično ako je oštećenik djelomično pridonio nastanku štete. Nadalje, prema st. 4. proizlazi da ako je nastanku štete djelomično pridonijela treća osoba, ona odgovara oštećeniku solidarno s vlasnikom stvari, a dužna je snositi naknadu razmjerno težini svoje krivnje, s time da je st. 5. propisano da se osoba kojom se vlasnik poslužio pri uporabi stvari ne smatra trećom osobom.

Vlasnik opasne stvari se dakle oslobađa odgovornosti ako dokaže da šteta potječe od nekog nepredvidivog uzroka koji se nalazio izvan stvari, a koji se nije mogao spriječiti, izbjeći ili otkloniti, a što se u pravnoj teoriji i sudskoj praksi naziva višom silom. To su događaji koji su nepredvidivi i neotklonjivi te djeluju izvana i sa svojim načinom i snagom prekidaju uzročnu vezu između učinjene štete i onog uzroka za koji određena osoba odgovara, a koja se sva obilježja trebaju steći u isto vrijeme da bi se događaj smatrao višom silom.

U konkretnom slučaju nije za zaključiti da je riječ o višoj sili budući da visok vodostaj rijeka i poplave nisu rijetka pojava, koja je nepredvidiva. U konkretnom slučaju upravo zbog tih pojava je i izgrađen nasip Naime, Državna služba za zaštitu i spašavanje u svojem izvješću o provedbi mjera obrane od poplava i asanacije terena u Vukovarsko-srijemskoj županiji od 21. srpnja 2014. (list 452. spisa) navodi kako su „poplave prirodne pojave koje se, i uz pretpostavku potpune izgrađenosti zaštitne infrastrukture, u slučajevima pojave visokih voda iznad razine koja je korištena u metodologiji proračunavanja opravdanosti ulaganja u infrastrukturu, ne mogu izbjeći." Stoga, nije moguće isključiti odgovornost tuženice, jer nije riječ o višoj sili, nego o prirodnoj pojavi.

Među strankama nije sporno kako tužitelj kao oštećenik nije svojom radnjom ili propustom prouzročio štetu odnosno pridonio nastanku štete. U postupku nije dokazano da je šteta nastala radnjom odnosno propustom treće osobe koju Hrvatske vode odnosno tuženica nije mogla predvidjeti i čije posljedice nije mogla ni izbjeći ni otkloniti. Pri tome se u smislu odredbe čl. 1067. st. 5. ZOO-a Hrvatske vode ne smatraju trećom osobom. Stoga dakle, tuženica u ovom sporu nije dokazala postojanje okolnosti koje bi je oslobodile odgovornosti za nastalu štetu tužitelju.

Naime, odredbom čl. 133. st. 1. Zakona o vodama propisano je da se za štete nastalim štetnim djelovanjem vode (poplave, bujice, led i dr.) izvan vodnog dobra odgovara po osnovi krivnje. Međutim, po pravnom shvaćanju ovoga suda odgovornost tuženice u konkretnom slučaju ne može se prosuđivati samo po načelu krivnje. Navedena odredba Zakona o vodama, ne isključuje sve ostale zakonske osnove odgovornosti, pa tako ni odgovornost države kao vlasnika opasne stvari. Stoga u konkretnom slučaju odgovornost tuženice kao vlasnika opasne stvari treba ocijeniti i primjenom općih propisa o odgovornosti za štetu nastalu od opasne stvari ili opasne djelatnosti sadržanim u odredbama čl. 1063. do čl. 1067. ZOO-a.

Valja prije svega imati na umu da je u pitanju šteta koja je nastala od opasne stvari i da slijedom toga po pravnom stavu ovoga suda, nije relevantno postoji li krivnja tuženice ili ne postoji, (iako je utvrđeno kako postoji gruba nepažnja – propust u poduzimanju svih potrebnih radnji), jer važi presumpcija da je vlasnik opasne stvari odgovoran za štetu, pa time tuženica, kao vlasnik nasipa koji je probijen, odgovara za štetu nanесenu trećim osobama. Naime, šteta nastala u vezi s opasnom stvari odnosno opasnom djelatnošću smatra se da potječe od te stvari odnosno djelatnosti, izuzev ako se dokaže da one nisu bile uzrok štete. Nasip u trenutku ekstremno visokih vodostaja rijeke Save, koji je probijen, predstavlja opasnu stvar u smislu te zakonske odredbe. Vlasnik opasne stvari (vlasnik i osobe navedene u čl. 1065. i 1066. ZOO) odgovara za štetu koja od nje (opasne stvari) potječe bez obzira na krivnju. Vlasnik stvari može se osloboditi odgovornosti samo iz razloga navedenih u čl. 1067. ZOO-a.

U konkretnom slučaju od odlučnog značaja su činjenice, predstavlja li predmetni nasip opasnu stvar i postoje li razlozi koji oslobađaju tuženicu kao vlasnika opasne

stvari od odgovornosti za štetu. Pri tome, na istaknute prigovore tuženice kao i umješača na strani tuženika, treba reći da okolnost što je rekonstrukcija i sanacija navedenog nasipa izvedena u skladu s Pravilnikom te su ishođene uporabna dozvola te druge zakonom propisane isprave, na koje se pozivaju tuženica i umješač, nije od utjecaja na kvalifikaciju tog nasipa pri visokom vodostaju rijeke Save, kao opasne stvari i na odgovornost tuženice, jer je riječ o opasnoj stvari po naprijed navedenim elementima i odgovornost vlasnika opasne stvari postoji neovisno o njegovoj krivnji, odnosno neovisno o tome je li rekonstrukcija i popravak nasipa bila u skladu s Pravilnikom ili ne. Također, treba dodati da je za odgovornost tuženice kao vlasnika opasne stvari za štetu odlučno je li uzrok štete upravo ta opasna stvar. Zbog toga je u konkretnom slučaju odlučno da je plavljenje tužiteljeve imovine uzrokovano pucanjem nasipa u Rajevom Selu i Račinovcima, a ne da je do poplave došlo djelovanjem više sile ili iz nekog drugog razloga.

Konačno, ostalo je još pitanje oslobođenja tuženika od odgovornosti za predmetnu štetu. U smislu odredaba čl. 1067. ZOO koje uređuju to pitanje, teret dokaza da postoje razlozi za oslobođenje od odgovornosti za štetu je na vlasniku opasne stvari - tuženici. U ovom predmetu tuženica nije dokazala postojanje niti jednog od razloga iz navedenih zakonskih odredaba, pa je sud primijenio odredbe čl. 1067. ZOO smatrajući da tih razloga u konkretnom slučaju nema. Naime, iz sadržaja tih odredaba jasno proizlazi da se vlasnik opasne stvari može osloboditi od odgovornosti za štetu samo ukoliko dokaže postojanje više sile (st. 1.) ili isključivu krivnju oštećenika ili treće osobe, ili djelomičnu krivnju oštećenika (st. 2. i 3.). Ukoliko to vlasnik opasne stvari ne dokaže postoji odgovornost za štetu nastalu slučajem, jer je riječ o odgovornosti bez obzira na krivnju vlasnika opasne stvari.

Radi utvrđivanja visine štete sud je proveo vještačenje po vještaku strojarske struke i po vještaku građevinske struke.

Vještak strojarske struke je utvrdio ukupnu štetu na pokretninama tužitelja, alatima, namještaju, opremi, materijalima, gorivu i mazivima, u iznosu od 2.179.253,21 kn. Vještak je pojasnio kako, zbog proteka vremena i nedostupnosti većine pokretnina, prilikom procjene je koristio iskustvo, poznavanje servisnih radionica koje pružaju usluge popravka na mehanizaciji s izborom iste iz vremena poplave i dostupnih kataloških podataka koji su poslužili za usporedbu. Smatra kako je popis pokretnina za procjenu po vrstama i količinama realan jer odražava približno stanje nužno za normalno poslovanje mehaničarskih radionica u poljoprivrednoj sezoni.

Sud je u cijelosti prihvatio nalaz vještaka, jer je sačinjen stručno, jasno i pregledno i vještak je u cijelosti obrazložio na koji način i kako je došao do popisa pokretnina, i zbog kojega razloga nije imao u posjedu popis tih pokretnina. Sud je prihvatio ovo obrazloženje vještaka jer je logično i odgovara činjenici da su pokretnine bile poplavljene i da nema pisanih niti materijalnih tragova jer su isti uništeni prigodom asanacije. Stoga je sud utvrdio kako je tužitelju nastala šteta na pokretninama u visini od 2.179.253,21 kn, pa se tužbeni zahtjev tužitelja u tom dijelu ukazuje osnovanim, pa ga je valjalo u tome dijelu prihvatiti, dok zahtjev tužitelja za naknadu štete na pokretninama u visini od 1.299.746,79 kn nije osnovan pa ga je valjalo odbiti u tome dijelu.

Vještak građevinske struke je utvrdio visinu štete na građevinskim objektima tužitelja u visini od ukupno 1.634.224,63 kn. Vještak je utvrdio stanje objekata u vrijeme

nakon poplave 24. studenog 2014.(kada je provedeno osiguranje dokaza) i na taj dan je utvrdio kakvoću građevina, dok je vrijednost potrebnih radova za sanaciju štete uzeo na dan očevida 18. svibnja 2018. Na primjedbe i pitanja tužitelja vještak je odgovorio u potpunosti, te ostao kod utvrđenja visini štete na objektima tužitelja u visini od 1.634.224,63 kn. Sud je prihvatio ovo utvrđenje i nalaz vještaka, jer je nalaz sačinjen jasno, pregledno i stručno, te je vještak objasnio na koji način i kojom metodom utvrdio visinu štete.

Prema podacima Općinskog povjerenstva za procjenu štete od elementarne nepogode Klasa:920-11/15-01/987, Urboj:2212/07-15-01 od 5. lipnja 2015. (list 1320. spisa) proizlazi kako je tužitelju na ime štete na građevinskim objektima isplaćeno 163.992,96 kn. Sud je iznos utvrđene štete na građevinskim objektima u iznosu od 1.634.224,63 kn umanjio za iznos isplaćene štete od 163.992,96 kn i razliku od 1.470.231,67 kn priznao tužitelju.

Stoga se zahtjev tužitelja za naknadu štete na građevinskim objektima u visini od 1.470.231,67, ukazuje osnovanom, pa je u tome dijelu valjalo i prihvatiti tužbeni zahtjev, dok je preostali dio zahtjeva za isplatu naknade štete na građevinskim objektima u visini od 1.213.426,08 kn valjalo odbiti kao neosnovan.

Imajući navedeno u vidu te cijeneći sve izvedene dokaze, kako svaki dokaz ponaosob tako i sve dokaze u međusobnoj sprezi sud je utvrdio kako je tuženica odgovorna za štetu koju je tužitelj pretrpio i da je zahtjev tužitelja za naknadu štete u ukupnom iznosu od 3.649.484,88 kn osnovan, dok zahtjev tužitelja za isplatu iznosa štete u visini od 2.513.272,87 kn nije osnovan.

Sud je tužitelju na priznati iznos štete priznao i zatezne kamate na temelju odredbe čl. 29. st. 1. i 2. ZOO-a. Kako je riječ o imovinskoj šteti, koja je utvrđena u ovom postupku to tužitelju pripadaju zatezne kamate na priznati iznos štete od dana presuđenja odnosno od 26. studenog 2018. pa do isplate. Zahtjev tužitelja za isplatu zateznih kamata na iznos priznate štete za razdoblje od 25. veljače 2015. pa do 26. studenog 2018. sud je odbio kao neosnovan.

Sud je odbio zahtjev tužitelja za provedbu brojnih dokaza i saslušanje svjedoka te pribavljanje isprava, jer je ocijenio kako to nisu nužno potrebni dokazi za donošenje odluke u ovom sporu, pri tome imajući u vidu opsežnu dokumentaciju koja je u spisu i koja se nalazi u prilogu spisa, a koja čini ukupnu procesnu građu ovog spisa.

Odluka o trošku temelji se na odredbi čl. 154. st. 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 148/11-pročišćeni tekst i 25/13, dalje:ZPP) te čl. 41. st. 1. Zakona o državnom odvjetništvu („Narodne novine“ broj 67/18). Visina troškova određena je prema odredbama Tarife sudskih pristojbi iz Zakona o sudskim pristojbama („Narodne novine“ broj 74/95, 57/96, 137/02, 26/03 – pročišćeni tekst i 125/11).

Tužitelju su priznati troškovi sastava tužbe (Tbr.7.t.1.Ot) u iznosu od 55.810,00 kn, za zastupanje na ročištu (Tbr. 9.t.1.Ot) od 17. studenog 2016., od 16. veljače 2017., od 9. studenog 2017., od 10. siječnja 2018., od 8. ožujka 2018. i od 16. listopada 2018. u iznosu od po 55.810,00 kn, te je priznat trošak pristupa ročištu (Tbr.9.t.5.Ot) od 13. listopada 2016. i od 5. rujna 2018. u iznosu od po 500,00 kn, te je priznat trošak sastava žalbe na rješenje o prekidu postupka u iznosu od 55.810,00 kn što čini trošak od 447.480,00 kn sve uvećano za

PDV u iznosu od 111.870,00 kn. Priznat je i trošak sudske pristojbe na tužbu u iznosu od 5.000,00 kn i sudske pristojbe na presudu u iznosu od 5.000,00 kn i trošak vještačenja u iznosu od 12.740,00 kn, odnosno ukupan trošak u iznosu od 582.040,00 kn.

Tužitelj je u ovom sporu uspio glede zahtjeva za utvrđenje odgovornosti tuženice u cijelosti (100 %) te glede naknade štete u visini od 59,21 %, što znači da je tužitelj u uspio sa 80 % (100 % + 59,21%) od cjelokupnog tužbenog zahtjeva, pa mu u tom razmjeru i pripadaju troškovi što od priznatog troška u iznosu od 581.040,00 kn čini trošak u iznosu od 465.632,00 kn.

Tužitelju nije priznat trošak zastupanja na ročištu od 13. listopada 2016. i od 7. rujna 2018. u zatraženom iznosu od po 55.810,00 kn uvećano za PDV, nego je priznat trošak pristupa ročištu od po 500,00 kn uvećano za PDV, jer se na tim ročištima nije posebno raspravljalo o glavnoj stvari i ista su odgođena. Nisu niti priznati troškovi sastava podneska od 9. listopada 2017., od 6. studenog 2017., očitovanje na nalaz vještaka, te sastav podneska od 5. rujna 2018. i od 7. rujna 2018. u iznosu od po 55.810,00 kn uvećano za PDV, jer po ocjeni ovog suda nije riječ o podnescima koji su svojim sadržajem bili nužno potrebni za vođenje ovog spora. Stoga je sud cijeneći koji su troškovi bili nužno potrebni za vođenje ovoga spora, zahtjev tužitelja za naknadu parničnog troška u iznosu od 417.375,00 kn s PDV odbio kao neosnovan.

Tuženici su priznati troškovi sastava odgovora na tužbu u iznosu od 55.810,00 kn, te zastupanje na ročištu (Trb.9.t.1.Ot) od 17. studenog 2016., od 16. veljače 2017., od 9. studenog 2017., od 10. siječnja 2018., od 8. ožujka 2018., od 16. listopada 2018. u iznosu od po 55.810,00 kn, te je priznat trošak pristupa ročištu (Tbr.9.t.5.Ot) od 13. listopada 2016. i od 5. rujna 2018. u iznosu od po 500,00 kn što čini ukupan parnični trošak u iznosu od 391.670,00 kn. Tuženica je u ovom sporu uspjela s 20 % pa joj u tom razmjeru i pripadaju troškovi što od priznatog iznosa od 391.670,00 kn čini trošak od 78.334,00 kn

Tuženici nisu priznati troškovi zastupanja na ročištu od 13. listopada 2016. i od 5. rujna 2018. u zatraženom iznosu od po 55.810,00 kn, jer se na tim ročištima nije posebno raspravljalo o glavnoj stvari i ista su odgođena pa je priznat trošak pristupa tim ročištima u iznosu od po 500,00 kn. Sud je zahtjev tuženice za naknadu troškova u iznosu od 110.620,00 kn odbio kao neosnovan.

Sud je izvršio prijeboj troškova tako da je od troškova priznati tužitelju u iznosu od 465.632,00 kn oduzeo troškove koje je priznao tuženici u iznosu od 78.334,00 kn i razliku troška u iznosu od 387.298,00 kn dosudio tužitelju.

Umješaću na strani tuženika su priznati troškovi zastupanja na ročištu (Tbr.9.t.1.Ot) od 10. siječnja 2018., od 8. ožujka 2018. i od 16. listopada 2018. u iznosu od po 55.810,00 kn, te je priznat trošak pristupa ročištu od 5. rujna 2018. u iznosu od 500,00 kn, što čini trošak u iznosu od 167.930,00 kn, uvećano za PDV u iznosu od 41.982,50 kn, odnosno ukupan parnični trošak u iznosu od 209.912,50 kn. Umješać na strani tuženika je u ovom sporu uspio sa 20 % pa mu i pripadaju troškovi u tom razmjeru što od priznatih troškova u iznosu od 209.912,50 kn čini parnični trošak u iznosu od 41.982,50 kn.

Umješaću na strani tuženika nisu priznati troškovi sastava odgovora na tužbu u iznosu od 55.810,00 kn, imajući u vidu kako je tuženik već odgovorio na tužbu, a po svojem

sadržaju taj odgovor na tužbu, po ocjeni ovoga suda to nije bio nužno potreban trošak za vođenje ovoga spora. Nisu niti priznati troškovi zastupanja na ročištu od 5. rujna 2018. u zatraženom iznosu od 55.810,00 kn uvećano za PDV, nego je priznat samo trošak pristupa ročištu od 500,00 kn uvećano za PDV, jer je to ročište odgođeno i nije se raspravljalo o glavnoj stvari. Imajući sve navedeno u vidu sud je zahtjev umješaka na strani tuženika za naknadu parničnog troška u ukupnom iznosu od 306.830,00 kn odbio kao neosnovan.

Sijedom izloženog odlučeno je kao u izreci.

U Osijeku 26. studenog 2018.

Zapisničar:

Snježana Andrijanić

S u d a c

mr. sc. MIRJANA BARAN

POUKA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove presude nezadovoljna stranka može uložiti žalbu Visokom trgovačkom sudu RH u Zagrebu u roku od 8 dana pisano u 6 primjerka putem ovog suda.

DNA:

1. pun. tužitelja uz rješenje o pristojbi na presudu
2. ŽDO Vukovar za tuženika
3. pun. umješaka na strani tuženika
4. odlučeno presudom
5. kal. 20.12. 2018.